

דבר המסכת מורה

רבות המשניות בשבח החכמים בשל חכמתם לאורך מסכת אבות (יהי ביתך בית ועד לחכמים א', ד') ובגנאי הבורות (אין בור ירא חטא ולא עם הארץ חסיד ב', ה'). מתוך עמדה זו, פוצח רבי אליעזר באזהרה לא צפויה בנושא חינוך והיחס למחנך: יש, כמובן, לשאוב את החכמה במקום שבו היא נמצאת ולבוא בגישה מכבדת מול מי שיכול ללמד אותנו. זוהי המשמעות של להתחמם כנגד אורם של חכמים. אבל, יחד עם זאת, אסור לשכוח שידע עלול לשמש מקור לכח על מנת לשלוט על אחרים. רבים המקרים במהלך ההיסטוריה שבהם השליטה על הידע נתפסה כעמוד התווך של הסמכות. המשפט של הכנסייה הקתולית נגד גלילאו מהווה דוגמה, אולי המפורסמת ביותר, של היחס בין ידע לבין כח. היהדות התלמודית אף היא מבססת את סמכותה על החכמים והידע שלהם. העובדה שרבי אליעזר, אחד מהתנאים הבולטים, מסוגל להתריע נגד הסכנה שהוא עצמו מייצג אותה, מהווה חומר למחשבה והיא בעלת משקל רב.

בן לנדאו

רבי אליעזר אומר,
[...] הוי מתחמם כנגד
אורן של חכמים, והוי זהיר
מגחלתן שמא תיכווה--
שנשיכתן נשיכת שועל,
ועקיצתן עקיצת עקרב,
ולחישתן לחישת שרף,
וכל דבריהם גחלי אש
(אבות ב', י')

חוקת במדבר י"ט א'-כ"ב, א'

פרשת השבוע למשפחה

שכעס על עם ישראל וכינה אותם בכינוי גנאי. לדעת אותם פרשנים, הלקח העולה מסיפור מי מריבה הוא שהכעס הוא תכונה רעה שיש להתרחק ממנה. אולם הפירוש המקובל יותר הוא שחטאו של משה היה בכך שלא דיבר אל הסלע ובמקום זאת הכה אותו פעמיים במטהו.

ילדים:

נסו לחשוב מדוע השתמש משה במטה ולא ביצע בדיוק את הוראותיו של ה'?

(רמז: קראו את שמות ד 10-16).

מהי הסיבה, לדעתכם, שבגללה אלוהים כל כך כועס על משה ואהרון? (רמז: קראו את פסוק 12 בפרק כ).

מה דעתכם על חומרת העונש?

הורים:

במקרא יש מסורת נוספת אודות חטאו של משה "וַיִּשְׁמַע יְהוָה, אֶת-קוֹל דְּבָרֶיכֶם; וַיִּקְצַף, וַיִּשְׁבַּע לְאֹמֶר. אִם-יִרְאֶה אִישׁ בְּאֶנְשֵׁי הָאֱלֹהִים, הַדּוֹר הַרְעֵה הָזֶה--אֶת, הָאָרֶץ הַטּוֹבָה, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי, לָתֵת לְאֲבֹתֵיכֶם. זֹלַתִּי כָּלֵב בֶּן-יִפְנֶה, הוּא יִרְאֶנָּה, וְלוֹ-אֶתְּנוּ אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַךְ-בָּהּ, וְלִבְנֵי--יַעֲקֹב, אֲשֶׁר מֵלֵא אַחֲרַי יְהוָה. גַּם-בִּי הִתְאַנֵּף יְהוָה, בְּגַלְלֵכֶם לְאֹמֶר: גַּם-אֶתָּה, לֹא-תָבֵא שָׁם. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נוּן הֶעֱמִד לְפָנַי, הוּא יֵבֵא שָׁמָּה" (דברים א 34-38), על פי פסוקים אלו, משה חושב שכניסתו לארץ נמנעה בגלל חטא המרגלים ולא בגלל מי מריבה. בהקשר זה כדאי לשים לב לרמז שמופיע בתהילים צה: "אֶל-תִּקְשׁוּ לִבְכֵּכֶם, כְּמַרְיָבָה; כִּיּוֹם מָסָה, בְּמִדְבָּר."

למה, לדעתכם, חשוב שהיא תהיה ללא מום?

בקשו מהוריכם לקרוא אתכם את הסיפור על דמא בן נתינה (מופיע גם ב"כה עשו חכמינו").

מי מריבה

אחרי מותה של מרים, בני ישראל מתלוננים באוזני משה על כך שאין להם מים לשתות. ה' אומר למשה לקחת את המטה שלו, לדבר אל הסלע ולהוציא ממנו מים לעם הצמא.

משה, שכבר נתקל בעבר בכפיות הטובה של בני ישראל, כועס מאוד ופונה אליהם: "שְׁמַעו-נָא הַמַּרְיָם--הֶמָּן-הַסֹּלֶעַ הַזֶּה, נוֹצֵיא לָכֶם מַיִם" (במדבר כ 10). במקום לדבר אל הסלע כפי שציווה אותו ה', הוא מכה את הסלע פעמיים באמצעות המטה שלו ומתוך הסלע פורצים מים שמספיקים להשקות את בני ישראל ואת כל הצאן והבקר שלהם.

לכאורה סוף טוב, אלא שבנקודה הזו מתברר שאלוהים כועס ולא על בני ישראל אלא דווקא על משה ואהרון.

משה ואהרון נענשים בעונש חמור, על אף שהוציאו את בני ישראל ממצרים והובילו אותם במשך ארבעים שנים במדבר, נגזר עליהם שלא יכנסו לארץ כנען. הם ימותו ויקברו במדבר.

בהמשך הפרשה, אכן מסופר לנו על מותו של אהרון על הר נבו ועל הקדשתו של בנו אלעזר תחתיו.

יש פרשנים שחושבים שמשה נענש מפני

הנושאים המוזכרים בפרשה:

פרה אדומה

מות מרים ואהרון

מי מריבה

ניסיון המעבר באדום וסיחון

פרה אדומה

על פי חוקי התורה, מי שבא במגע עם מת הופך לטמא. אנשים טמאים צריכים לצאת ולגור מחוץ למחנה, וכן חלים עליהם כללים שמגבילים אותם מלהשתתף בפעילויות שונות (למשל: הם לא יכולים להקריב קורבנות).

כדי לחזור ולהיות טהורים, יש צורך שאדם טהור יזה מי נידה על הטמא וכך הוא הופך לטהור.

אבל מהם מי נידה? איך מכינים אותם? התורה מספרת לנו שכדי להכין מי נידה יש צורך בפרה אדומה (כן, כן, פרה שצבעה אדום) שלא עלה עליה עול ואין בה שום מום. את הפרה שוחטים ושורפים (יחד עם עץ ארז ואזוב) ומערבבים עם מים - והתערובת הזו נקראת מי הנידה.

מים אלו משמשים כדי לטהר את מי שנטמא.

פרות אדומות הן נדירות ולכן אדם שגדלה אצלו פרה אדומה נחשב לבר מזל, התלמוד מביא סיפור על דמא בן נתינה שבגלל האופן שבו הקפיד על מצוות כיבוד הורים, זכה שבעדר שלו נולדה פרה אדומה (מסכת קידושין לא).

ילדים:

ראיתם פעם פרה בצבע אדום?

אֲשֶׁר נִסּוּנִי, אֶבֹּתֶיכֶם: בְּחַנּוּנֵי, גַם-כָּאֵל
פְּעָלִי.
אֲרָבְעִים שָׁנָה, אָקוּט בְּדוֹר-- וְאָמַר, עִם תַּעֲיִ
לִבְבִי הֵם; וְהֵם, לֹא-יָדְעוּ דְרָכַי.”
כאן קושר בעל המזמור בין חטא מי מריבה
לכך שבני ישראל צעדו במדבר ארבעים
שנה.
יש כאן למעשה הצרחה בין החטאים
והעונשים של מי מריבה וחטא המרגלים.

משה

פרשת חוקת היא פרשה עצובה מאוד
עבור משה. יותר מארבעים שנה שהוא, יחד
עם אהרון ומרים, מנהיגים את בני ישראל.
יחד הם הוציאו את ישראל ממצרים, יחד
הם הוליכו אותם במדבר לארץ זבת חלב

ילדים:

במהלך ההיסטוריה קמו מנהיגים רבים
שניסו לחולל מהפכות ושילמו על כך מחיר
אישי גבוה.

האם שמעתם פעם על מנהיג כזה?
בקשו מהורכם שיספרו לכם על אברהם
לינקולן, אנואר סאדאת ומהטמה גנדי.
אילו מהפכות הם ניסו להוביל?
האם הצליחו?

מהו המחיר האישי שהם שילמו על
שליחותם?

חלי ואופיר גונן

הורים לזיו, כיתה א' קשת

ודבש ויחד הם התמודדו עם הקשיים
הכרוכים בהנהגת העם. וכשהם סוף סוף
מתקרבים לארץ כנען וממש רואים אותה
באופק, נגזר עליהם להיפרד.

בפרשה שאנו קוראים השבת, משה מאבד
את שני אחיו, שהיו האנשים הקרובים אליו
ביותר, ובנוסף, הוא מתבשר שלא יוכל
להיכנס לארץ המובטחת.

משה נחשב לאחד המנהיגים הגדולים
בהיסטוריה, מפרשת חוקת (בפרט ומספר
במדבר בכלל) אפשר ללמוד על המחיר
האישי שמנהיגים דגולים משלמים כדי
להצליח בשליחותם ועל כך שלא תמיד הם
זוכים לראות את פרי עמלם.

על מנהיגות וקהילה

עמידה בלחץ ההמון והזדהות עמו

להתפרש כחוסר הזדהות עם מצוקותיו.
ולעיתים, הזדהות עם מצוקותיו של ההמון,
יכולה להתפרש כחוסר עמידה בלחץ
דרישותיו. נדמה לי, שכל אדם האחראי
על אנשים מסוימים, וכוונתי היא למסגרת
המשפחה, העבודה, הצבא, בית הספר,
הקהילה, ועוד, חש את הדילמה אותה אני
מציין כאן. מחד, הצורך לעמוד ביעדים
מסוימים, בסטנדרטים גבוהים, הצורך
להקנות ערכים וחינוך, דורשת עמידה
איתנה בלחץ המונהגים, על אף שברגעים
מסוימים קל מאוד להיכנע ללחץ זה
בכדי להימנע מעימות רגעי. מאידך,
הפגנת קשיחות והיעדר הסכמה לבקשות
מוצדקות והיגיוניות יכולה להתפרש כחוסר
הבנה למצוקות הציבור, וחוסר הבנה לרגש
המקנן בו.

המסר המובע במדרשים אלו הוא כי מנהיג
טוב הוא מנהיג היודע לאזן בין שתי תכונות
אלו; הוא יודע לזהות ולשים את הגבול
בין דרישות מוצדקות הנובעות ממצוקה
אמיתית או מרגש שראוי להתחשב בו
לבין דרישות הנובעות מתוך חולשה שראוי
להתגבר עליה ולא להיכנע לה.

הפילוסוף הספרדי חוזה אורטגה אי
גאסט כתב בשנת 1926 ספר בשם "מרד
ההמונים". על פיו, התופעה החריגה ביותר
של המאה העשרים היא עלייתם של
ההמונים. הדגש של אורטגה הוא שהציבור
במאה העשרים הפך להיות בעל כוח אדיר:
צרכני, פוליטי, תקשורתי ועוד. לציבור יש
כסף לקנות מוצרים, הוא בוחר את מנהיגיו
והוא מחליט מה תהיה התרבות שלו
עצמו. עמדה זו כמובן צומחת מתוך ערכי
הדמוקרטיה: הזכות לבחור, זכות הציבור
לדעת, הזכות לחירות וכן הלאה, וברור

מול ההמון, ללא פחד וללא מורך הלב,
משה חושש, נופל על פניו ופונה לעזרתו
של אלוהים. אותו כישלון אשר לגבי כל
אדם הוא טבעי ואנושי, נחשב ביחס למשה
לתכונה מנהיגותית שלילית אשר מנעה
ממנו להיכנס ולהכניס את בני ישראל
לארץ.

פרשנות עמוקה ומעניינת נוספת נמצאת
"במדרש תנחומא". על פי מדרש זה לאחר
שמשה מתחנן לבטל את רוע הגזירה
ומבקש להיכנס לארץ, אומר ה' למשה
"שבחך הוא שהוצאת ששים רבוא וקברתם
במדבר ואתה מכניס דור אחר? אלא תהיה
בצידם ותבוא עמם".

על פי מדרש זה משה לא נכנס לארץ,
לא בשל תכונה שלילית כזו או אחרת
שהייתה מצויה בו, ולא בשל חטא מסוים,
אלא בגלל העובדה שהדור שהנהיג
מת במדבר. אותו דור, נידון כידוע למות
במדבר בשל היותו סורר שלא שמע לקול
מנהיגו ומרד בו, אך כיוון שכך, גם המנהיג
איבד את זכותו, ודינו נחרץ כדון מונהגו.
במילים אחרות, דין המנהיג כדון המונהג
ואין זה משנה כלל על מי מוטלת האשמה
בכישלון. אם דור המדבר לא נכנס לארץ,
הרי שגם משה בתוקף מנהיגותו אינו ראוי
להיכנס לארץ. במובן זה, מותו של משה
במדבר - הוא שבח.

ניתן להתבונן בשתי פרשנויות אלו מתוך
פריזמה רחבה יותר של מנהיגות. בבסיס
שתי הפרשנויות הללו מונחות שתי תכונות
יסודיות הדרושות למנהיג: האחת, עמידה
איתנה בלחץ ההמון ודרישותיו, והשנייה
הזדהות עם מצוקותיו. על אף שמדובר
בשתי תכונות נפרדות, שתי התכונות
מייצרות, לעיתים, דילמה. לעיתים,
עמידה בלחץ מפני דרישות ההמון יכולה

פרשת "מי מריבה" היא אולי אחת הפרשות
הטראגיות ביותר בתורה, שכן בפרשה זו
מודיע אלוהים למשה כי נגזר עליו למות
במדבר בלא להכניס את עם ישראל
לארץ.

פרשה זו לא ברורה. מדוע נענש משה
בצורה כה חמורה? מה היה חטאו הגדול
עד כי נגזר עליו שלא להיכנס לארץ?
הפירושים וההסברים שניתנו לפרשה זו
רחבים מני ים, ורוב המפרשים מסכימים
כי כל הפירושים (לרבות הפירושים שלהם
עצמם) אינם מניחים את הדעת.

הפירושים העממיים ידועים. כך, משה לא
נכנס לארץ כי ה' אמר לו לדבר אל הסלע
ואילו הוא היכה בסלע. או למשל, ה' ביקש
ממשה להכות בסלע פעם אחת ואילו הוא
היכה בסלע פעמיים. ופרשנות עממית
נוספת: משה אומר "המן הסלע הזה נוציא
לכם מים" אך היה צריך לומר "המן הסלע
הזה יוציא ה' לכם מים".

לא אתיימר לספק פרשנות עצמאית
משלי לעונש הדרמאטי והטראגי שהושת
על משה, אך אני רוצה לפנות כעת לשני
פירושים מעניינים ושונים.

משה מנדלסון בביאורו על התורה מציין
כך: "מקדושת ה' יתברך שחסידי וועבדיו
יהיו גיבורי כוח, מתאמצים על רגשות
הטבע והמיית הנפש, עושים את רצונו באין
פחד ובהלה... והנה ראינו כי משה ואהרון
פחדו מן הקהלים וברחו מפניהם אל פתח
אוהל מועד, ושם נפלו על פניהם כי חלף
כוחם, עד אשר נגלה כבוד ה' ואמר שישבו
להקהיל את העדה".

כלומר, לפי הפרשנות של מנדלסון, חטאו
של משה רבנו טמון בחשש שגילה כלפי
ההמון והחולשה שהפגין כלפיו. משה לא
עמד בלחץ של ההמון. במקום לעמוד איתן

הציבור על פי האידיאולוגיה בה הוא מאמין בלא כניעה לדרישות מופרזות ובלתי מוצדקות שלו.

רוני רוזנברג

אב לאביגיל, כיתה ב'; נעמי, גן ארז, ומיקה, גן דולב, קשת

של צופיה, המנהל בעבודה: לטעם של עובדיו, ובית הספר - לטעם של הילדים או ההורים.

האתגר הגדול של המנהיג הוא אפוא, להיות בעל יכולת להזדהות עם מצוקותיו ורגשותיו של הציבור, אך מנגד להנהיג את

שמדובר בערכים חשובים, שכן באמצעותם ניתנת לכל אדם האפשרות להביע את עצמו באופן חופשי. אולם לכוח זה יש גם מחיר, וכל מנהיג ראוי שיהא מודע לכך. החשש הוא שדווקא בשל כוחו של הציבור, ינסה המנהיג לקלוע לטעמו: הפוליטיקאי - לטעם של מצביעו, התקשורת - לטעם

משפחה מבוקשת משפחת בן שבת (רחוב השוטרם)

ראיינו: שרון הקר ואילנה כרסנתי

רונית (43) עומרי (7) נועה (4)

● רונית נולדה וגדלה במזכרת בתיה. זוכרת מושבה קטנה וחמה בה כולם מכירים את כולם. מושבה מוקפת בשדות וכרמים ומאהל של הבדואים כחלק מנוף השדות שהפכו לגני המושבה. את ההתבגרות במושבה עברה בקן הנוער העובד כמד"צית. ● התגייה במסגרת גרעין משותף לנח"ל. יצאה לאחוזי פיקוד. שירתה כחובשת בהיאחזויות שונות ואיזרחה את קיבוץ "בית הערבה". בסיום השירות גרה בקיבוץ נערן כשנה. ● לימודים ותעסוקה: למדה במכללת "אחוזה", שם גם הכירה את בעלה לשעבר. לאחר מכן למדה באורט רמת גן הנדסת כימיה. עבדה כטכנאית מזון ומנהלת אבטחת איכות ועסקה בפיתוח מוצרים טעימים. מזה שבע שנים היא עובדת כטכנאית פיתוח, במפעל למגבונים במשואות יצחק. השנה גם למדה מנהל עסקים במכללת רחובות. ● מזכרת בתיה: לאחר שהתגררה בקיבוץ ברור חייל, בשדרות ובאשדוד, החליטה לפני חמש שנים לחזור למזכרת בתיה בשל געגועים למושבה ולצורך עזרה הדדית, להורים ומהם. רונית גרה בצמוד לאמה, הנוטלת חלק משמעותי בחיי הילדים ובעזרה רבה לרונית שעובדת שעות רבות. אביה נפטר לפני לידתה של נועה. ● שמות הילדים: "הנסיך עומרי, נולד לאחר הגירושים מתוך השתוקקות וציפייה לילד". השם עומרי - אהובי, עלה בחלום שחזר על עצמו בתקופת ההיריון. "כאשר נודע שאני נושאת בבטן בת, השם נועה נבחר לנסיכה". ● עומרי לומד בכיתה א'. בקשת התחיל מגן חובה, ונועה בגן ניצן מחכה להגיע לקשת. ● למה קשת? חיפשה להתחבר לדת ללא כפייה, לחשוף את הילדים לצינונות וערכים יהודיים. "קשת היא הגשמת ציפיות בחינוך ילדי בדרך אחרת, במיוחד לאור היותי אם חד הורית". ● יש אלוהים? אלוהים קיים. מדברת עימו הרבה. רונית מסורתית, מאמינה בדרכה שלה. ● תחביבים: עומרי אוהב ליצור ובמיוחד לצייר, נועה אוהבת לצייר, מאוד ספורטיבית. רונית - לרכוב על סוסים, לטייל ולצפות בסרטים והצגות. ספר מומלץ: "ביתו" של יורם קניוק. ● כיבוי אורות: ילדים - 20:30, רונית - 24.00. "משתדלת לפני, אך קשה". ● ארוחה משפחתית: הארוחה מתחילה ביום שישי אחר הצהריים עם קוסקוס של סבתא ונמשכת לאורך כל השבת. ● בילויים משפחתיים: הזמן המשפחתי מתחיל ביום שישי בלי הלחץ של כל השבוע. בשבת בבוקר בדרך כלל נוסעים לים, משחקים יחד או מטיילים עם חברים.

משפחות המעוניינות להשתתף במדור, נא ליצור קשר עם אילנה כרסנתי 050-6551805.

"ואהרן אחיך ידבר"

על קשיים וטכנולוגיה תומכת

לאפשר לתלמידים לעקוף את המחסום הטכני כדי לאפשר ליכולות האמיתיות של האדם לבוא לידי ביטוי. כך למשל, לתלמיד בעל קשיים גרפ-מוטוריים מסוימים, מחשב נייד יכול להוות מעין אהרון שכזה. כלי עזר שמביא את התוכן לידי ביטוי. ומי שיכולות ההתבטאות שלו בעל פה הן מצוינות, אך יכולותיו בכתב דלות, עבורו אהרון מגיע בדמות מכשיר הקלטה או

משה לא רצה את התפקיד. הוא לא חשב שהוא ראוי לו, הוא לא חשב שיצליח והוא חשב מקשיי הדיבור שלו. אלוהים רואה במשה תכונות מנהיג שמשה עדיין לא רואה בעצמו, וכדי לפתור את שאלת הדיבור ממנה את אהרון שיהיה לו לפה.

הרפואה המודרנית מכירה היום בלקויות למידה שונות, ומערכת החינוך מתחילה

כאשר אלוהים מטיל על משה להיות מנהיג לעם ישראל, להוציא את העם ממצרים ולהוביל אותו לארץ ישראל, משה נבהל. המשימה עצמה נראית לו קשה והוא חושש שהוא לא יכול לבצע אותה. "מי אנוכי כי אלך אל פרעה וכי אוציא את בני ישראל ממצרים". בעיקר הוא חושש "כי כבד-פה וכבד לשון אנוכי".

בחינה בעל פה.

לפעמים המגבלה עצמה היא החוזקה של הלוקה בה, או שהיא מעוררת בו חוזקות (כמו עיוורים ששומעים טוב יותר). כך למשל, אנשים מסודרים מתכוננים לפני כל אירוע, מכינים תיק מבעוד מועד ובאופן כללי ערוכים לצפוי. אדם שמתקשה בארגון, יאלץ למצוא בכל פעם פתרונות יצירתיים לבלגן שאופף אותו. מגבלה? אין ספק. אבל גם יתרונות בצדה.

אולי דווקא דיבורו האטי של משה גרם לאחרים להקשיב לו בתשומת לב רבה יותר? ואולי דווקא כובד לשונו הוא שגרם למשה להיות עניו, תכונה כה חשובה למנהיג. בתחילת דרכו של משה כמנהיג בכל פעם שצריך לדבר, משה ואהרון מדברים: משה הוא הקשר לאלוהים ואהרון הוא הפה.

בהמשך, יותר ויותר משה מדבר אל העם ללא התיווך של אהרון. משה לומד להאמין ביכולות שלו, וגם העם מגלה את מעלותיו של המנהיג המגמגם.

אלוהים הוריד ממשה את הלחץ: אם הדיבור קשה עליו, אהרון ידבר בשמו. זה אפשר למשה לתת ביטוי ליכולות שלו שלא היו יכולות לבוא לידי ביטוי אחרת. ואז - המגבלה כבר לא הגבילה יותר, ומשה היה למנהיג הטוב ביותר שידע עם ישראל. הלוואי שנצליח גם כהורים וגם כמערכת, להסיר מילדינו את החששות מהמגבלות ומהקשיים.

הלוואי שנצליח לספק להם אהרון כזה שמאפשר לכל מה שטוב בפנים לבוא לידי ביטוי.

חגית קראוס

אם לאביב, גן דולב; ותמיר, גן ארז, קשת

בקטנה - הקריצה השבועית

טל גנוסר

שירים שלנו ושירים שלכם

לא מזמן זימרנו כולנו בחדווה, בליווי זיזופים חביבים של צוות הנגנים המאולתר, בערב יום ירושלים הכירה (אבל שוב לא הייתה בירה). זה גרם לי לחשוב בני לבין עצמי, האם יש שירים של חילונים, של דתיים ושל ביחד. זה הפתיע אותי לגלות מחדש כמה שאנחנו כאילו שונים, גדלנו בבתים עם מסורות ומנהגים כל כך אחרים ובכל זאת, "על חומותיך עיר דוד הפקדתי שומרים" מרטיט לכולנו את הלב בדיוק באותה מידה. באותו הסיר מתבשלים יחד בערבוביה שמחה כל שירי ירושלים. קחו לדוגמא את שישו את ירושלים גילו בה... נכון נשמע קרליבך לגמרי? אבל זה לא. מה המסקנה: לפחות לגבי ירושלים יש קונצנזוס, בטח לגבי השירים שלה.

משחק קשת לשבת

נעה ויהודה זלצברג

חידה:

טמא הופך לטהור, טהור הופך לטמא
מי עושה דבר כה משונה?
רק חיה אחת בצבע מיוחד
שנזכרת השבת בפרשת חוקת!

כדי לגלות מהו הפתרון לחידה פתרו את ההגדרות וכתבו את התשובות במשבצות שליד ההגדרות. בכל שורה רשמו בטור האמצעי את האות היחידה שמופיעה במילה מצד ימין וחסרה במילה מצד שמאל. אם פתרתם נכון, התשובה לחידה תופיע בטור המרכזי. **בהצלחה!**

3 אותיות

4 אותיות

- מרים דיברה לשון ___ על ציפורה
- מה שיצא מהסלע עליו היכה משה
- מקור מים מלאכותי עמוק (יש אחד עתיק במזכרת בתיה)
- מקור מים טיבעי (למשל, היאור)
- משחק בניה מקוביות
- זוחל שמוזכר בפרשת חוקת (היה מרפא את בני ישראל)
- מישהו שגר קרוב
- מחסור באוכל, והסיבה שאחי יוסף ירדו למצרים

- מלך מצרים
- אחות משה
- המכה השמינית על מצרים
- אח של משה
- אהרון היה הכהן ה___
- בגד של אהרון ובו 12 אבנים יקרות
- "ביתו" של ה' בזמן נדודי בני ישראל במדבר
- אחד מארבעת המינים (ללא ריח וטעם)

